Hollywoodi (rém)álom – A Szöszi című filmről

Mozgókép

Oszd meg másokkal is:

2022-11-29

Szeptemberben debütált a Netflixen az Andrew Dominik rendezésében készült életrajzi dráma, a *Szöszi* (Blonde). A Marilyn Monroe (Ana de Armas) életéről szóló műalkotás megosztotta a közönséget, azonban leginkább negatív hangvételű kritikák és kommentárok születtek. Ennek az oka az volt, hogy mindenki egy szokványos életrajzi filmet várt, amelyen keresztül jobban megismerheti az '50-es évek díváját. Ehelyett a nézőközönség egy erőltetett művészfilmet kapott, amely minden tekintetben ugyanúgy kihasználja Marilyn Monroe-t, mint ahogy azt Hollywood is tette.

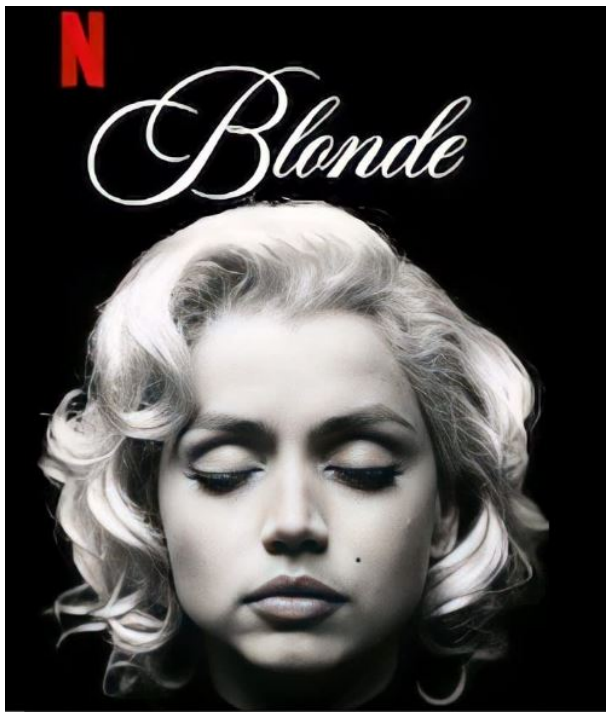

(Forrás: imdb.com)

Az '50-es évek Amerikájára, azon belül pedig a hollywoodi filmekre gondolva mindenkinek elsőként jut eszébe a szőke szépség: Marilyn Monroe. Mindmáig szexszimbólumként, a filmipar csillagaként, a férfiak és a nők bálványaként tekintenek rá, azonban az amerikai álom mögött egy valóságos rémálom állt.

A színésznő Norma Jeane Mortenson néven született 1926-ban, édesapját nem ismerte, édesanyja pedig komoly pszichés problémákkal küzdött és állandó pszichiátriai kezelés alatt állt. Ennélfogva gyermekkorát árvaházban és nevelőszülőknél töltötte, egészen addig, amíg nagyon korán, 16 éves korában férjhez nem ment James Dougherty-hez. A film rendkívül kegyetlenül ábrázolja gyermek Marilyn Monroe életét, miszerint már nyolcéves korától kezdve molesztálták nevelőapjai. Kétségtelen, hogy hánytatott sorsa volt a hollywoodi dívának és valóban szexuális bántalmazásnak volt az elszenvedője. A *Szöszi* azonban erre az egyetlen szálra hegyezi ki Marilyn Monroe életét: naiv, butácska szőkének mutatja be őt, aki minden szerelmét Apucinak hív, és akit rongybabaként el lehet dobni „használat után". Mindazonáltal James Dougherty-vel való házasságát nemes egyszerűséggel kihagyta Andrew Dominik, aminek az okát abban vélem felfedezni, hogy a színésznőnek ez volt az egyetlen egészséges kapcsolata, ezért nem illett bele a film toxikus hangulatába.

Szerző:

Tímár Csenge Mária

Címkék:

20. századi egyetemes történelem
életrajzi film film filmipar
Hollywood Marilyn Monroe
színésznő történelmi film USA

Népszerű Friss Címkefelhő

Érettségi feladatok és megoldások gyűjteménye történelemből (2005–2016)

„Felboncoltam őket… igen, tényleg egészségesek voltak." – Josef Mengele áltudományos…

Az orwelli világ – az 1984 rémisztő valóságai

A 20. század legnagyobb tömeggyilkosa: a spanyolnátha

Az utolsó rendi országgyűlés fordulópontjai

Köszöntő gyanánt: érettségi feladatok gyűjteménye (2005–2016)

A kis Norma (Forrás: imdb.com)

Marilyn Monroe-t gyári munkáslányként fedezte fel, majd szerződtette le egy modellügynökség, ahol pin-up girl fotókat készítettek róla. Férfiújságok címlapján és hirdetésekben szerepelt, így téve szert egyre nagyobb hírnévre. A férjének nem tetszett, hogy a felesége dolgozik, így házasságuk véget ért. Ezután leszerződtette a Fox Studios, s ekkor vette fel a Marilyn Monroe művésznevet és kapta meg az első mellékszerepeit. A film leplezetlenül mutatja be azt a Hollywoodot, amely kihasználja a nők testi adottságait és, amelyből a pár évvel ezelőtt indult *MeToo* mozgalom eredeztethető. Azonban a *Szösziben* ábrázolttól eltérően a fiatal Monroe-nak nem volt egyszerre kapcsolata Cass Chaplin-nel (Xavier Samuel) és Edward G. Robinson Jr.-ral (Evan Williams). A való életben mindkét férfival randevúzott, akik egyébként jóbarátok voltak, de nem alakult ki szerelmi háromszög közöttük, sem semmilyen egyéb polgárpukkasztó és hírhajhász cselekedet.

A fiktív szerelmi háromszög (Forrás: imdb.com)

Az édesanyjához fűződő kapcsolata az életrajzi adatok szerint rendkívül hektikus és nehéz volt, hiszen Gladys Pearl Baker (Julianne Nicholson) valóban pszichés problémákkal küzdött, ahogyan minden bizonnyal Marilyn Monroe is. A dívát borderline személyiségzavarral diagnosztizálták, amely betegség egyik tünete, hogy a beteg hangokat hall és árnyakat lát a sötétben. A film törekszik ennek hiteles megjelenítésére, aminek köszönhetően egyes jelenetek szinte horrorisztikusnak tűnhetnek. A személyiségzavar főbb jellemzői közé tartozik továbbá, hogy a beteg kétségbeesetten igyekszik elkerülni az elhagyatottság állapotát, impulzív önkárosításba kezd, valamint jellemző még az identitászavar és a tartósan instabil önkép. Ezeket a *Szöszi* mind vászonra viszi, láthatjuk a gyógyszer– és alkoholfüggő színésznőt, a névváltoztatás miatt önképzavarral küzdő dívát, aki állandóan szerepeket játszott azért, hogy milliók csodálják és szeressék őt. Mindeközben pedig ott van Norma Jeane Mortenson, aki csak egy szerető családra vágyik, aki tartozni akar valakihez és aki édesanyává szeretne válni.

Anya és lánya (Forrás: imdb.com)

TOVÁBB >>

ÚJKOR.HU
OKTATÁSI SEGÉDANYAGOK

Támogatók

Nemzeti Együttműködési Alap

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

EMBERI ERŐFORRÁS TÁMOGATÁSKEZELŐ

nka Nemzeti Kulturális Alap

Partnereink

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

NEB NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA

Bölcsészettudományi

Az édesanyjával való viharos kapcsolata mellett nagy szerep jut a filmben az édesapjának, akinek kiléte mindmáig ismeretlen. Ezzel kapcsolatban találgatásokra hagyatkozhatunk, és rengeteg összeesküvés-elmélet látott napvilágot az apa kilétére vonatkozóan. A *Szöszi* a filmgyári dolgozót, Charles Stanley Giffordot jelöli meg apaként, aki nem akarta vállalni a felelősséget a gyermekért. A való életben Marilyn Monroe próbálta felkeresni őt, de a férfi éveken át elutasította a találkozást. Végül megismerte Giffordot, többször is ellátogatott hozzá, azonban ezeknek az alkalmaknak csalódás lett a vége, ugyanis az csak a dívát látta benne, akiből pénzt lehet kicsalni. Andrew Dominik rendező végigviszi a filmen ezt a bizarr apa–lánya kapcsolatot, aminek következtében egy elesett, szeretetéhes, magányos Monroe-t ismerünk meg. Mindenki tudja, hogy *„every baby needs a da-da-daddy”*, azonban a filmmel ellentétben a nézőknek nem szabad egy apakomplexusos fruskává alacsonyítaniuk a színésznőt, aki minden körülötte élő férfiban csak az apát látta, akihez betegesen ragaszkodhat.

Apakép (Forrás: imdb.com)

A filmből, mint ahogy említettem már, teljes egészében kimaradt az első házassága, helyette a másodikra fókuszálnak, amelyet a Yankees egykori baseball sztárjával, Joe DiMaggioval (Bobby Cannavale) kötött. A sportoló durva lelkületű volt, ahogyan arra a film is rámutat, ráadásul a férfi állandó féltékenykedése miatt rendszeresen bántalmazta Marilyn Monroe-t. A *Szöszi* ezt szintén vászonra viszi, az elborzasztó jelenetek során pedig a férfi majdnem félholtra veri a színésznőt.

Joe DiMaggioval (Forrás: imdb.com)

Végül ez a kapcsolat is válással végződött. Nem sokkal később ismerte meg Norma a drámaíró Arthur Millert (Adrien Brody). Andrew Dominik filmjében a találkozás kellemetlen helyzetbe hozza még a nézőt is, ugyanis Miller nem tudja elhinni, hogy a filmikon ismeri a klasszikus orosz irodalmat és képes önálló véleményt alkotni. Szinte ez az egyetlen egy jelenet, ahol Monroe intelligens nőként jelenik meg, holott a való életben olvasott volt, kedvencei közé tartozott Hemingway, Tolsztoj és Dosztojevszkij. 1956-ban kötöttek házasságot, amely boldogan indult, azonban Miller is elkezdte kihasználni a színésznőt: kérése ellenére beleírta kitalált karaktereibe, így még jobban beskatulyázva a butuska szőke nő szerepébe, ahonnan már sohasem tudott kitörni. Marilyn Monroe filmjeiben a rendezők és forgatókönyvírók szándékosan rájátszottak erre a jellemre, a Fox Studios nem engedte musicaleken és vígjátékokon kívül más filmben szerepelni Monroe-t. A butuska szőke nő szerepéből csak nagy erőfeszítések árán tudott kitörni, azonban a közönség mindmáig nem ismeri igazi színésznői tehetségét. A film pedig egyáltalán nem szándékozik bemutatni Monroe ezen oldalát.

Kutatóközpont
MTA-PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport
ELTE · TREFORT ÁGOSTON GYAKORLÓ GIMNÁZIUM
PTE | BTK
Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Történelmi Intézet

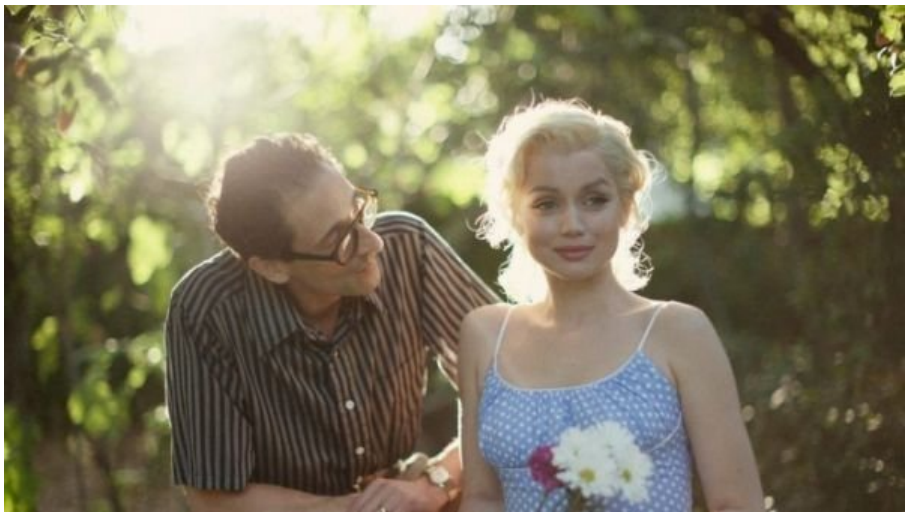

Arthurral (Forrás: imdb.com)

Harmadik házasságában már a harmincas éveinek elején járt a díva, és mindennél jobban vágyott volna egy gyermekre. Az apakomplexus mellett a *Szöszi* erre a szálra játszik rá a legjobban, brutális és horrorisztikus jelenetekben mutatja meg, ahogy Monroe-t abortuszra kényszerítik és ahogyan elvetél. Andrew Dominik több alkalommal is a vászonra viszi a magzatokat, akiket meg is szólaltat, azonban ezek a jelenetek csak hatásvadászatra törekednek. Ezen filmkockák során Marilyn Monroe nem boldog kismamaként jelenik meg, hanem magányos nőként, aki a még meg nem született gyermekén éli ki szeretetéhségét.

A népszerűség terhe (Forrás: imdb.com)

Millerrel való házasságakor már komoly függőségi problémákkal küzdött Monroe, amely odáig fajult, hogy többször kórházba került, ami miatt filmforgatásait le kellett állítani. 1959-ben váltak el, amikorra már mindkettőjüknek más kapcsolata volt.

A színésznő leghíresebb szeretője John F. Kennedy (Caspar Phillipson) volt, akinek a negyvenötödik születésnapján Monroe elénekelte neki a *Happy Birthday Mr. President* című dalt. A kettejük kapcsolata már nemcsak a bulvárt foglalkoztatta, hanem az FBI-t is, ami aktát vezetett a viszonyról. A *Szöszi* ugyan megpróbálja lerántani a leplet az egyébként diszkréten kezelt kapcsolatról, de csak pornófilmbe illő jeleneteknek lehetnek szemtanúi a nézők. Monroe és Kennedy kapcsolatát ugyanolyan kizsákmányolónak és érzelmileg bántalmazónak mutatja be a rendező, ahogyan a színésznő többi viszonyát is.

(Forrás: imdb.com)

A hollywoodi díva élete végül kegyetlen véget ért 1962-ben, harminchatéves korában túladagolta magát nyugtatóval, amely nem az első eset volt. Az orvosok öngyilkosságot állapítottak meg, azonban több összeesküvés-elmélet is született Monroe halálával kapcsolatban. Ezek közül a legismertebb szerint John F. Kennedy rendelte el a gyilkosságot, de nem találtak erre utaló bizonyítékot. A *Szöszi* című film halálában is csak az apakomplexusos színésznőre koncentrál, aki életének utolsó perceiben is csak ismeretlen édesapjára tud gondolni.

Norma Jeane (Forrás. imdb.com)

Hogy mi volt igaz és mi nem Marilyn Monroe életében, azt talán még ő maga sem tudhatta, nemhogy a közönség. Rengeteg kérdés és találgatás van az ’50-es évek dívájával kapcsolatban, rendszeresen kerülnek elő eddig ismeretlen fotók és hírek róla, amelynek köszönhetően mindmáig címlapokra kerül. Marilyn Monroe-t mindenki meg akarja ismerni, azonban a *Szöszi* című filmen keresztül csak egy torz, groteszk képet kap róla a néző, nem az igazságot. Aki mindenképp életrajzi drámát szeretne nézni, az jobban jár a 2015-ös *Marilyn Monroe titkos élete* című alkotással, amely sokkal realisztikusabban viszi vászonra a színésznő életét. Andrew Dominik filmje csak egy újabb bőrt húzott le Monroe-ról, kihasználta és megalázta őt, ahogyan a hollywoodi filmipar is tette, így szégyenítve meg őt hatvan évvel a halála után is.

Tímár Csenge

További cikkek

Mozgókép

Jánošík – Hogyan vált Rákóczi katonájából híres szlovák betyár?

Aktuális

Erőszak a föld alatt – titkos pincebörtönök rövidfilmen

Nemcsak a klausztrofóbiában szenvedők

Mozgókép

Két dokumentumfilm a vikingekről a Viasat History kínálatában

Problematikus-e, hogy ha „A” nemzet hősét, akit egyébként „B” nemzet is beemelt a folklórjába, „C” nemzet színésze jeleníti meg a filmvásznon? Konkretizálva a dolgot: zavaró-e az átlag szlovák néző számára, [...]

rémálma lehet, ha nemhogy börtönbe, de kifejezetten a föld alá kerülnek, ahol kíméletlen kínzásoknak vetik alá őket. E büntetési formát több helyen alkalmazták a szocialista Magyarországon, [...]

Április hónapban többször is műsorra tűzi a Viasat History az alábbi, viking történelemmel kapcsolatos dokumentumfilmeket. Szerzőnk, Gyönki Viktória megtekintette őket és összefoglalta benyomásait. Vikingek: Az igazi történet Egy ilyen címmel [...]

Következő cikk

Bessenyei Vanda – Lengyel Ádám
2022-11-29

Konfliktusok a hidegháborúban – A Nemzeti Emlékezet Bizottsága online konferenciája

2022. október 11–12-én a Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) Külügyi munkacsoportja Konfliktusok a hidegháborúban címmel online konferenciát tartott, melyen a hazai tudományos élet számos kutatóhelye és oktatási intézménye képviseltette magát. A [...]

Előző cikk

Tímár Csenge Mária
2022-11-29

Informatika és történettudomány – A Digital Diplomatics 2022 konferencián jártunk

Az ERC (European Research Council – Európai Kutatási Tanács) „From Digital to Distant Diplomatics” (DiDip) című projekt keretében 2022. szeptember 28. és 30. között rendezték meg a „Digital Diplomatics” (Digitális [...]

A szerkesztőség e-mail címe: info@ujkor.hu

Főszerkesztő: Szőts Zoltán Oszkár

Főszerkesztő-helyettes: Szőts-Rajkó Kinga

Kiadja: Újkor Alapítvány, Budapest, III. kerület

Az Újkor.hu – A velünk élő történelem a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által bejegyzett sajtótermék.

ÚJKOR.HU
A velünk élő történelem
© 2014 - 2023

Weboldal készítés és keresőoptimalizálás : TrendLine Solutions